

A3 Jaar(evaluatie)verslag Uitvoerings- en Handhavingstaken (U&H-taken) 2024 Gemeente Rijswijk

Voor u ligt het Jaar(evaluatie)verslag 2024 behorend bij het op 7 februari 2023 door het college van burgemeester en wethouders vastgestelde VTH-uitvoeringsbeleid fysieke leefomgeving 2023 – 2027 gemeente Rijswijk (hierna VTH-uitvoeringsbeleid). Met het opstellen van een jaar(evaluatie)verslag voor de Omgevingswet activiteiten wordt voldaan aan de wettelijke verplichting zoals opgenomen in artikel 13.11 van het Omgevingsbesluit. In de afgelopen jaren is het structureel en/of tijdig opstellen van de benodigde documenten uit de wettelijk verplichte beleidscyclus niet elke keer optimaal geweest. In het kader van het Interbestuurlijk toezicht (IBT) vanuit de provincie Zuid-Holland zijn er afspraken gemaakt ter verbetering. Daarom is bij de collegevaststelling van het Uitvoeringsprogramma 2024 gestart met een nieuwe werkwijze, namelijk dat we er voor gekozen hebben om geen uitgebreid tekstueel document opstellen maar volstaan met een overzichtelijk A3. Deze werkwijze zetten wij voort met voorliggend jaar(evaluatie)verslag. We zetten hiermee in op een meer praktische invulling van de jaarlijkse beleidscyclus en gaan er vanuit hiermee het behalen van de provinciale termijnen te bespoedigen.

In dit jaar(evaluatie)verslag wordt weergegeven: (1) de pijlers uit het VTH-uitvoeringsbeleid, (2) de ontwikkelingen, (3) opgepakte actiepunten en (4) een overzicht van de uitgevoerde reguliere (wettelijke) U&H-taken. Aangevuld met (5) capaciteit & middelen en (6) een algehele beleidsevaluatie. Deze indeling is gelijk aan het uitvoeringsprogramma 2025. De gemeente Rijswijk werkt niet alleen aan de uitvoering van haar U&H-taken. De uitvoering van de milieu gerelateerde taken worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). De ODH rapporteert ook jaarlijks over de uitgevoerde werkzaamheden. De jaarrapportage van de ODH is bijgevoegd in bijlage A.

1

PIJLERS VTH-UITVOERINGSBELEID

1. Wij dienen de juridische kwaliteit van onze VTH-processen te waarborgen binnen het omgevingsrecht.

In 2024 is er vooral veel aandacht geweest voor de nieuwe werkwijze die de implementatie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) met zich meebracht. Er hebben zowel in 2023 als in 2024 verschillende kennismiddagen plaatsgevonden. Er is ingezet op het invullen van vaste formatieplekken.

- Wij zijn betrouwbaar en professioneel:
Onze werkwijzen zijn (intern) vastgelegd in modelprocessen en modeldocumenten.
Daarnaast passen we op alle vergunning- en handhavingsbeschikkingen het 4-ogenprincipe toe.

2. Wij willen een toegankelijke en dienstverlenende organisatie zijn en wij bieden hiervoor een goede digitale dienstverlening.

Als overheid vinden wij het van belang dat er in ons handelen sprake is van transparantie en een meedenkende houding. Het gaat hierbij om op welke wijze wij de klant, zowel initiatiefnemer als overige belanghebbenden, duidelijkheid verschaffen over welke route er is voor het nemen van een beslissing. Onze houding daarbij is die van 'ja mits'.

Net als in 2023 is ook in 2024 aandacht geweest voor het optimaliseren van de gemeentelijke website met teksten die passen bij de nieuwe wetgeving.

- Wij zijn transparant en hebben een open, meedenkende houding:
Door een goede communicatie en heldere en duidelijke regels die begrijpelijk zijn voor bewoners en bedrijven streven we naar meer draagvlak voor het bestaan van de regels en daarmee een betere naleving.
- Onze dienstverlening is zo veel mogelijk digitaal:
De gemeente is zowel telefonisch als per e-mail goed bereikbaar voor vragen. Per dossier is een vaste zaakbehandelaar aangewezen. Bij ziekte of verlof wordt dit overgenomen zodat er altijd een verantwoordelijke collega beschikbaar is. Complexe (aan)vragen worden integraal behandeld. Dit kan eventueel gebeuren door middel van de, in voorbereiding op de Omgevingswet geïntroduceerde Intake- en Omgevingstafel. Aan de Intaketafel wordt de wenselijkheid bepaald. Aan de Omgevingstafel wordt, samen met interne en externe adviseurs en de initiatiefnemer gekeken naar de haalbaarheid van initiatieven.

2

ONTWIKKELINGEN (MET ROL VOOR VERGUNNINGEN, TOEZICHT EN HANDHAVING)

Wettelijk:

Per 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet (Ow) en gefaseerd de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. Beide wetten hebben een nieuwe werkwijze met zich mee gebracht. Echter omdat bouwwerken waarvoor een omgevingsvergunning is verleend in de praktijk niet altijd direct worden gebouwd en omdat de bouw ook enige tijd in beslag neemt, loopt het bouwtoezicht nog 2 á 3 jaar op grond van de oude wetgeving (Wabo) tijdelijk door. In de praktijk betekent dit concreet dat er (tijdelijk) met twee wetgevingsregimes gewerkt moet worden. Werken met nieuwe wet- en regelgeving kost in het begin altijd meer tijd en onder twee regimes moeten werken zal extra capaciteit vragen.

Vooral in de eerste helft van 2024 was het vanuit Vergunningen complex. Zowel WABO-aanvragen als OW-aanvragen liepen door elkaar heen. Scherpste van de casemanager in combinatie met een goed 4-ogenprincipe was hiervoor noodzakelijk om de vergunning juist en compleet te verwerken. Inmiddels zijn vrijwel alle WABO-vergunningen afgehandeld (op een paar specifieke dossiers na). En wordt er volledig vanuit het nieuwe proces met het wettelijk kader gehandeld.

De inspecteurs hebben in 2024 alleen toezicht gehouden op de Wabo-vergunningen. De werkload is niet zwaarder ervaren als de jaren ervoor. De verwachting is dat in 2025, naast de Wabo vergunningen, ook toezicht wordt gehouden op de vergunningen die onder de Omgevingswet zijn verleend.

Maatschappelijk:

* Ondernijning: ondernijning criminaliteit is een thema dat de afgelopen jaren een nog grotere rol heeft ingenomen op zowel de nationale, regionale, als lokale agenda. Hulp en ondersteuning vanuit vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen de gemeentelijke aanpak Ondernijning is noodzakelijk. OOV is verantwoordelijk voor de aanpak tegen ondernijning. VTH is daarbij de 'oren en ogen' voor OOV. Team VAM zet Bibob gericht in als er signalen zijn die kunnen wijzen op ondernijning intenties van een initiatiefnemer. Team VI&H draagt bij door het uitvoeren van integrale controles en het toezicht houden op ongewenst gebruik van panden.

* Veilige huisvesting: per 2024 is een nieuw gremium gestart zijnde de "Rijswijkse Pandbrigade". Met diverse in- en externe partners wordt ingezet op misstanden in woonpanden. Denk hierbij aan overbewoning, illegale samentrekkingen, woonoverlast, vervuiling e.d.

In 2024 is de Rijswijkse Pandbrigade van start gegaan. Stond het eerste half jaar met name in het teken van de opstart en uitrol van de Pandbrigade, het tweede half jaar is hard gewerkt aan het opsporen en aanpakken van misstanden rondom onrechtmatig gebruik van woningen en panden. Dit heeft geleid tot 150 meldingen die zijn opgelost, van de 494 meldingen die ontvangen zijn. De meldingen variëren van onrechtmatig wonen, hoarding, achterstallig onderhoud tot illegale bouw. Integrale controles en avondinspecties hebben bijgedragen aan het opsporen van 41 strijdige situaties op het gebied van illegale kamerbewoning en splitsingen van woningen. Door de samenwerking met interne en externe partners en het toepassen van een gestructureerde werkwijze, heeft de Pandbrigade in 2024 belangrijke stappen gezet in de verbetering van de veiligheid en leefbaarheid in Rijswijk.

Organisatie:

In verband met het gemeentelijke woningbouwprogramma in Rijswijk en de wens tot (her)ontwikkeling van diverse gebieden in de gemeente liggen er voor 2024 een aantal (grotere) projecten in het verschiet waarbij vergunningverlening, toezicht en handhaving ook een belangrijke rol vertegenwoordigen.

De geplande gebiedsontwikkelingen zijn in 2024 voorbereid, echter nog niet tot uitvoer gekomen. De verwachting is dat de grote deelprojecten zoals Kessler Park (Here At The park en At The Park) als ook Bogaard Stadscentrum (Prinssenpassage) in 2025 en 2026 tot aanvraag en uitvoering zullen komen.

3

ACTIEPUNTEN 2024

Ter verbetering van de wettelijke VTH-beleidscyclus:

- * Herzien VTH-Uitvoeringsbeleid (omzetten naar een Uitvoerings- en Handhavingsstrategie en Omgevingswet-proof maken):
 - vaststellen Omgevingsanalyse (gebieds-, probleem-, risicoanalyse);
 - vaststellen Handhavingsstrategie o.b.v. omgevingsanalyse;
 - vaststellen Vergunningen- en Toezichtstrategie.

Het college heeft op 10 december 2024 de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2025-2028 vastgesteld. Een omgevingsanalyse en een vergunningen-, toezicht- en handhavingsstrategie maken hier deel van uit.

* Actualiseren zelfevaluatie Kwaliteitscriteria;
Dit actiepunt is afgerond. De Zelfevaluatie van de Kwaliteitscriteria maakt onderdeel uit van de U&H-strategie. De zelfevaluatie is gebeurd aan de hand van de nieuwste set criteria, versie 3.0.

- * inzet “Rijswijkse Pandbrigade”. Het betreft actieve inzet op misstanden in (woon)panden. De pandbrigade is vanaf januari 2024 van start gegaan.
 - * controles op vergunningsvoorwaarden evenementen en (extra) inzet op evenementenhallen Vanuit de reguliere taken wordt er toezicht gehouden op bouwwerken/constructies die worden opgericht ten behoeve van evenementen. Daarnaast wordt erop toegezien dat evenementen veilig kunnen plaatsvinden.
 - * Vaststellen nieuwe functieprofielen voor Vergunningen. Op basis van de nieuwe profielen wordt de werving gestart om de vaste schil uit te breiden en de flexibele schil te verkleinen. Dit actiepunt is afgerond. Voor Team vergunningen zijn nieuwe functieprofielen opgesteld. Het opstellen van nieuwe functieprofielen voor toezicht en handhaving is als actiepunt opgenomen in de nieuwe U&H-strategie 2025-2028.
- Wel ondervinden we vertraging bij het invullen van de vaste schil, waardoor we genoodzaakt zijn langer gebruikt te maken van inhuur. Om daarmee wel aan onze wettelijke taak te kunnen voldoen.
- * Onderzoek naar inzet van vergunningplicht voor bedrijfsverzamelgebouwen en onderzoek gevolgen van het vervallen van de vergunningsplicht voor Automotive bedrijven. Er vindt onderzoek plaats om te beoordelen of er voldoende motivatie is om een automotieve vergunningsstelsel op te tuigen. In 2025 zal een besluit worden genomen over een vervolg.

4

UITGEVOERDE REGULIERE U&H-TAKEN 2024

Vergunningverlening

- * Aantal af te geven vergunningen: In 2024 zijn er 280 omgevingsvergunningen afgegeven en 103 conceptaanvragen doorlopen. Binnen het vakgebied APV & Bijzondere wetten zijn 175 vergunningen afgegeven en 192 ontheffingen.

Toezicht en Handhaving

- * Aantal controles totaal: Het geschatte aantal was 600 inspecties
- * Aantal controles illegale bouw: Het geschatte aantal was 60 inspecties
- * Aantal controles door de Rijswijkse Pandbrigade: 150 meldingen

Tijdens de beoordeling van een ontvangen klacht, melding of verzoek om handhaving wordt gekeken naar de aard en de ernst van de onder ogen gebrachte situatie. Indien uit de beoordeling blijkt dat de situatie ernstig, onveilig en/of gevaarlijk is krijgt deze voorrang op situaties die minder ernstig, minder onveilig en/of minder gevaarlijk zijn.

5

CAPACITEIT & MIDDELEN

Functie	Formatie
Team Vergunningen, Archeologie en monumentenzorg	
* Domeinmanager	1
* Teammanager	1
* Medewerker Beleidsuitvoering I	4,4
* Medewerker Beleidsuitvoering II	1
* Medewerker Beleidsuitvoering III	2
* Medewerker gegevens IV	0,89
* Medewerker Toezicht II	1
* Medewerker Ontwikkeling II	5,69
* Medewerker Ontwikkeling III	1

Voor de uitvoering van de doelen uit het VTH-uitvoeringsbeleid en de in het uitvoeringsprogramma 2024 beschreven ontwikkelingen, de verwachte reguliere taken en actiepunten voor 2024 was in de begroting voor de uitvoering van de U&H-taken voldoende beschikbare capaciteit, deels vaste medewerkers en deels inhuur en financiële middelen (€ 3.447.800) veilig gesteld.

In het vierde kwartaal van 2023 is de formatie-uitbreiding vanaf 2024 voor Team Vergunningen, Archeologie en Monumentenzorg goedgekeurd. De daarmee gemoeide middelen van € 384.500 zijn in 2024 in de begroting van 2025 opgenomen.

Functie	Formatie
Team Veiligheid, inspectie en Handhaving	
* Domeinmanager	1
* Tactisch leidinggevende I in de functie van Teammanager	1
* Medewerker Ontwikkeling II in de functie van Medewerker beleids- en juridische ondersteuning	2
Medewerker beleidsuitvoering II in de functie van Medewerker beleids- en juridisch ondersteuning	1
* medewerker Handhaving II in de functie van Senior Inspecteur Openbaar Gebied	3
* medewerker Handhaving I in de functie van Inspecteur Openbaar Gebied en Inspecteur bouw- en woningtoezicht	1

6

EVALUATIE VTH-UITVOERINGSBELEID

Met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 kwamen we al snel tot de conclusie dat het in 2023 vastgestelde beleid (gedeeltelijk) herzien moest worden. Het meerjarige beleid moest “Omgevingswet-proof” gemaakt worden en tevens bleek in de praktijk dat het nieuwe beleid helaas (nog) niet voldoende handvatten biedt voor de dagelijkse uitvoering van de U&H-werkzaamheden.

Zo ontbreekt een eenduidige vergunningenstrategie en zijn er geen (meetbare) doelen gekoppeld aan de uitvoering van de taken. Beide onderdelen zijn in het kader van het interbestuurlijk toezicht verplicht om goed in het beleid te borgen. Daarnaast is het, gelet op de beschikbare capaciteit wenselijk om de taken (meer) ‘risico-gestuurd’ in te richten.

Door risico-gestuurd te werken zet Rijswijk de beschikbare capaciteit in daar waar de (bouw- en omgevings-)risico’s het grootst zijn en waarvoor onze deskundigheid en kennis het (meest) nodig is. Het VTH-uitvoeringsbeleid is daarom herzien en op 10 december 2024 heeft het college de U&H-strategie 2025-2028 vastgesteld. Deze meerjarige strategie vormt ook de basis voor / geeft richting aan het jaarlijkse uitvoeringsprogramma’s en de jaar(evaluatie)verslagen. Beide verplichte onderdelen van de landelijke beleidscyclus.

In de afgelopen jaren is het structureel en/of tijdig opstellen van de benodigde documenten uit de landelijke beleidscyclus niet elke keer optimaal geweest. In het kader van het IBT vanuit de provincie Zuid-Holland zijn er in 2023 afspraken gemaakt ter verbetering.

Onder voorbehoud van deze afspraken is Rijswijk in 2023 geplaatst op trede 2b (oranje). Deze score betekent dat de provincie tijd en ruimte geeft voor de benodigde verbeteringen. Met het doorvoeren van de geschetste verbeteringen kam worden aangetoond dat het slechts en tijdelijke achterstand in de taakuitvoering betreft en er geen sprake is van structurele taakverwaarlozing.

Met de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma 2024 in februari 2024 en het Jaar(evaluatie)verslag 2023 in september 2024 is Rijswijk geplaatst op trede 1 (groen/signaleren). Dit betekent dat de provincie de verbeterlag signaleert en de voorzetting ervan in de gaten houdt.

Met de vaststelling van de U&H-strategie en vereenvoudiging van het uitvoeringsprogramma en het jaar(evaluatie)verslag (A3-formaat) verwachten we continuering van de huidige trede.